

**ZARZĄDZENIE NR 1/2017
STAROSTY SUWAŁSKIEGO**

z dnia 4 stycznia 2017 r.

w sprawie wykonywania zadań obronnych i obrony cywilnej w 2017 r.

Na podstawie art. 17 ust. 7 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1534 i 2138) oraz § 2 pkt 11 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 131/2016 Wojewody Podlaskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie wykonywania zadań obronnych i obrony cywilnej w 2017 r. zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się wytyczne w sprawie wykonywania zadań obronnych w powiecie suwalskim w 2017 r. stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Ustala się wytyczne do działalności w dziedzinie obrony cywilnej w powiecie suwalskim w 2017 r. stanowiące załącznik numer 2 do zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuje się kierowników powiatowych jednostek organizacyjnych do realizacji zadań określonych w § 1 ust. 1 i 2 oraz Wojtów do realizacji zadań określonych w § 1 ust. 2.

§ 3. Nadzór i koordynację nad realizacją zarządzenia powierza się Sekretarzowi Powiatu.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Starosta

Szczepan Oldakowski

I. Wytyczne w sprawie wykonywania zadań obronnych w Powiecie Suwalskim w 2017 r.

§ 1. Zasadniczym celem działania w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych w powiecie suwalskim w 2017 roku będzie doskonalenie organizacji i funkcjonowania systemu kierowania obroną powiatu.

§ 2. Ustala się szczegółowe zadania w zakresie przygotowań obronnych do wykonania w 2017 r., zmierzające do osiągnięcia celów wskazanych w § 1:

- 1) dokonanie analizy wybranych z wypisu „Planu operacyjnego funkcjonowania województwa podlaskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny” zadań operacyjnych, planowanych do wykonania w Starostwie Powiatowym w Suwałkach w stanach gotowości obronnej państwa;
- 2) doskonalenie działań w zakresie przygotowania urzędu do działania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny oraz przystosowania i przemieszczenia urzędu na stanowisko kierowania w zapasowym miejscu pracy w przypadku wystąpienia szczególnych zagrożeń, w tym znajomość przez osoby funkcyjne zadań ujętych w instrukcji organizacji pracy na głównym stanowisku kierowania w swojej stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy poprzez zapewnienie regularności oraz zwiększenia skuteczności szkolenia obronnego;
- 3) dokonanie przeglądu i aktualizacji planów akcji kurierskiej oraz ich uzgodnienie z Wojskowym Komendantem Uzupełnień Suwałkach i Komendantem Miejskim Policji w Suwałkach;
- 4) utrzymywanie w gotowości do działania Punktu Kontaktowego HNS;
- 5) posiadanie aktualnych i przystosowanych do warunków funkcjonowania urzędu dokumentów wspomagających kierowanie:
 - a) dokumentacji określającej sposób rozwinięcia, funkcjonowania oraz przemieszczania głównych stanowisk kierowania, organizowanych w stałej siedzibie urzędu oraz w zapasowym miejscu pracy;
 - b) dokumentacji stałego dyżuru z zadaniem dostosowania jej do realnych uwarunkowań organizacyjnych w Starostwie Powiatowym w Suwałkach;
- 6) kontynuowanie działań w zakresie modernizacji i utrzymania głównego stanowiska kierowania w stałej siedzibie oraz zapasowym miejscu pracy;
- 7) dokonanie identyfikacji zadań obronnych wynikających z obowiązujących aktów prawnych oraz ujęcie ich treści w „Regulaminie Organizacyjnym Urzędu” oraz w obowiązkach pracowników realizujących zadania obronne;
- 8) szczegółowe kierunki działania w zakresie szkolenia obronnego:
 - a) opracowanie planów szkolenia obronnego na rok 2017,
 - b) uzgodnienie planu szkolenia obronnego na rok 2017 z Dyrektorem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego,
 - c) szkolenie obsady osobowej stałego dyżuru w zakresie realizacji zadań na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa,
 - d) doskonalenie zasad uruchamiania i funkcjonowania stałego dyżuru Starosty podczas organizowanych szkoleń i ćwiczeń obronnych zapewniających ciągłość przekazywania informacji i decyzji;

II. Szczegółowy plan realizacji zadań obronnych w Starostwie Powiatowym w Suwałkach oraz powiatowych jednostkach organizacyjnych w 2017 r.

Lp	Treść przedsięwzięcia	Wykonawca	Termin
1	Opracowanie planu realizacji zadań obronnych, uwzględniającego zadania dla powiatowych jednostek organizacyjnych.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 31 stycznia

2	Przesłanie do Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego propozycji lokalizacji Zastępczych Miejsc Szpitalnych w przypadku uzyskania dodatkowych informacji.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 31 stycznia
3	Aktualizacja programu szkolenia obronnego na lata 2017 – 2019.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 31 stycznia
5	Sporządzanie na podstawie wskaźników, corocznego bilansu personelu medycznego za rok ubiegły i przesyłanie go Wojewodzie.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 29 lutego
6	Opracowanie i uzgodnienie, z dyrektorem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, planów szkolenia obronnego na 2017 r.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 31 marca
7	Aktualizacja „Planu operacyjnego funkcjonowania Powiatu Suwalskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny” (POF) stosownie do zachodzących zmian w zakresie: 1) dokonania analizy wypisu z „Planu operacyjnego funkcjonowania województwa podlaskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”, w odniesieniu do zadań realizowanych w Starostwie Powiatowym w Suwałkach; 2) dokonania przeglądu kart realizacji zadań operacyjnych w pod kątem uwzględnienia w procedurach zadań realizowanych przez koordynatorów i zadań realizowanych przez wykonawców; 3) zaktualizowania procedur realizacji zadań operacyjnych ujętych w kartach realizacji zadań operacyjnych ze zwróceniem szczególnej uwagi na: a) realność przyjętych procedur, b) trafność kalkulacji przyjętych w kartach realizacji zadań operacyjnych, c) dopracowanie kart realizacji zadań operacyjnych, szczególnie dotyczących współdziałania z Siłami Zbrojnymi i oznaczenie ich klauzulą „Zastrzeżone”, d) określenie czasu realizacji zadań wymienionych w procedurach, e) jakość wykonania kart realizacji zadań operacyjnych; 4) doskonalenia przygotowania osób funkcyjnych do realizacji zadań zawartych w planie operacyjnym; 5) zachowania stałej gotowości do realizacji zadań wynikających z POF.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 31 marca
8	Weryfikacja regulaminów organizacyjnych oraz zakresów kompetencyjnych pracowników realizujących zadania obronne, zapisów wynikających z ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie i ustaw szczególnych.	Sekretarz Powiatu, kierownicy powiatowych jednostek organizacyjnych	do 31 marca
9	Analiza i określenie potrzeb osobowych pod kątem realizacji zadań w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny: 1) opracowanie list imiennych osób reklamowanych z urzędu oraz wniosków o reklamowanie osób na wniosek, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania urzędu; 2) wystąpienie do Komendanta WKU z wnioskami o reklamowanie osób na wniosek oraz złożenie list imiennych osób reklamowanych z urzędu.	Inspektor ds. administracyjno-gospodarczych	do 30 kwietnia
10	Aktualizacja „Planu przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa”.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 30 kwietnia
11	Aktualizacja dokumentacji Punktu Kontaktowego HNS	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 30 kwietnia
12	Aktualizacja posiadanej dokumentacji stanowisk kierowania: 1) dokumentacji stałego dyżuru; 2) regulaminu organizacyjnego do funkcjonowania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny; 3) zakresów zadań pracowników, stanowiących załączniki do regulaminu funkcjonowania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny; 4) dokumentacji związanej z przemieszczeniem i zapewnieniem warunków funkcjonowania na stanowiskach kierowania, w tym uaktualnienie dokumentacji głównego stanowiska kierowania do funkcjonowania w zapasowym miejscu pracy; 5) dokumentacji ochrony głównego stanowiska kierowania w swojej stałej siedzibie i w zapasowym miejscu pracy, podpisując w razie potrzeby, stosowne uzgodnienia.	Sekretarz Powiatu, Kierownicy powiatowych jednostek organizacyjnych	od 1 marca do 31 maja
13	Osiągnięcie gotowości do logistycznego zabezpieczenia głównych stanowisk kierowania w swojej stałej siedzibie i zapasowym miejscu pracy.	Sekretarz Powiatu, Dyrektor Zespołu Szkół w Dowspudzie	do 31 maja
14	Osiągnięcie wymaganego poziomu gotowości do wprowadzenia stopni alarmowych określonych w zarządzeniu Nr 163/2016 Prezesa Rady Ministrów z dnia 01 grudnia 2016 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego.	Sekretarz Powiatu, Kierownicy powiatowych jednostek organizacyjnych	do 30 czerwca
15	Wdrożenie ustaleń planu operacyjnego funkcjonowania województwa podlaskiego w	Stanowisko ds.	do 31

	zakresie realizacji zadań zawartych w wykazie przedsięwzięć i procedur zarządzania kryzysowego.	obronnych i obrony cywilnej oraz ds. zarządzania kryzysowego	sierpnia
16	Osiągnięcie wymaganego poziomu gotowości do funkcjonowania na stanowiskach kierowania w swojej stałej siedzibie i w zapasowym miejscu pracy.	Sekretarz Powiatu	do 31 października
17	Przesłanie do dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego not księgowych wraz ze specyfikacją i załącznikami za realizację przedsięwzięć szkoleniowych w 2017 r.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 15 listopada
18	Realizacja uzgodnionych z dyrektorem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego planów szkolenia obronnego na 2017 r.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej oraz ds. zarządzania kryzysowegoj	do 30 listopada
19	Przesłanie do dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego sprawozdania ze szkolenia obronnego w 2017 r.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 30 listopada

Starosta

Szczepan Oldakowski

I. Wytyczne do działalności w dziedzinie obrony cywilnej w Powiecie Suwalskim w 2017 r.

§ 1. Zasadniczym celem realizacji zadań obrony cywilnej w 2017 r. będzie :

- 1) praktyczna realizacja zadań zawartych w planach obrony cywilnej w ramach powiatowych ćwiczeń obrony cywilnej;
- 2) kontynuowanie rozbudowy i modernizacji systemu łączności kierowania oraz systemu ostrzegania i alarmowania;
- 3) kontynuowanie procesu dostosowania struktur formacji obrony cywilnej w oparciu o Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 3.03.2014 r. w sprawie normatywów w zakresie zaopatrywania organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej z uwzględnieniem ramowych struktur organizacyjnych i podstawowych zadań formacji obrony cywilnej;
- 4) prowadzenie szkolenia formacji obrony cywilnej oraz edukacji społeczeństwa w ramach powszechnej samoobrony ludności.

§ 2. Realizacja zadań obrony cywilnej w 2017 r. skoncentrowana zostanie na:

1. W zakresie planowania:

- 1) zaktualizowaniu planów obrony cywilnej, planów ochrony zabytków oraz pozostałej dokumentacji planistycznej obrony cywilnej;
- 2) weryfikowaniu kart przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych członków formacji obrony cywilnej, w uzgodnieniu z WKU;
- 3) włączaniu jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej oraz innych społecznych organizacji ratowniczych do realizacji zadań obrony cywilnej, w tym poprzez tworzenie formacji OC;
- 4) dokonaniu podsumowania realizacji zadań obrony cywilnej za 2017 rok, i uwzględnieniu wniosków przy planowaniu zadań na rok 2018;
- 5) uzgodnieniu z organem wyższego szczebla obrony cywilnej planu działania wraz z harmonogramem szkoleń i ćwiczeń w zakresie obrony cywilnej na rok 2017;
- 6) przekazaniu do wyższego szczebla organów obrony cywilnej oceny stanu przygotowań Obrony Cywilnej za rok 2016 sporządzonej zgodnie z nowymi Wytycznymi Wojewody Podlaskiego - Szefa OC Województwa z dn. 31 października 2016 r.

2. W zakresie wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania:

- 1) wdrożeniu Wytycznych Wojewody Podlaskiego z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie zasad organizacji i prowadzenia wojewódzkich treningów systemu wykrywania i alarmowania w województwie podlaskim;
- 2) doskonaleniu procedur informowania, wymiany informacji oraz ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach;
- 3) upowszechnianiu obowiązujących sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemu wykrywania skażeń i powiadamiania oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. poz. 96);
- 4) utrzymywaniu w sprawności technicznej radiotelefonów pracujących w sieci łączności kierowania Wojewody Podlaskiego oraz sprzętu i urządzeń łączności systemu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach, poprzez prowadzenie codziennych sprawdzianów i składaniu meldunków o sytuacji w tym zakresie do nadrzędnych ogniw obrony cywilnej;
- 5) utrzymywaniu włączonych radiotelefonów pracujących w sieciach wojewody i starosty w godzinach pracy poszczególnych urzędów i składaniu meldunków drogą radiową przez gminy do powiatów (w godz. 9.00-10.00) oraz przez powiaty do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (godz.

10.00), zawierających informacje dot. sprawności łączności i syren oraz odczyty wielkości mocy dawki promieniowania gamma (raporty wykonywane przez powiaty w każdą środę miesiąca);

- 6) uczestniczeniu w kwartalnych treningach systemu wczesnego ostrzegania (SWO);
- 7) zapewnieniu udziału formacji obrony cywilnej wykrywania i alarmowania w kwartalnych treningach systemu wykrywania i alarmowania;
- 8) zapewnieniu udziału w comiesięcznych treningach z zakresu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach uderzeniami z powietrza;
- 9) doskonaleniu w prognozowaniu i ocenie sytuacji skażeń promieniotwórczych, biologicznych i chemicznych zgodnie z metodyką ATP-45D oraz ERG 2008 podczas treningów SWA;

3. W zakresie szkoleń i ćwiczeń oraz popularyzacji obrony cywilnej:

- 1) prowadzeniu ćwiczeń zgodnie z wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 23 listopada 2012 r. w sprawie organizowania ćwiczeń obrony cywilnej:
 - a) treningów decyzyjnych dla kadry kierowniczej nie rzadziej niż jeden w roku na każdym szczeblu administracyjnym,
 - b) ćwiczeń epizodycznych z udziałem formacji obrony cywilnej nie rzadziej niż jedno na dwa lata;
- 2) prowadzeniu szkoleń zgodnie z wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 11 stycznia 2016 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej. Organizowane ćwiczenia i szkolenia powinny służyć przygotowaniu kadry kierowniczej administracji samorządowej oraz sił OC do kierowania działaniami OC oraz minimalizowaniu strat w sytuacji wystąpienia potencjalnych zagrożeń oraz kształtowaniu nawyków określonego postępowania w sytuacji ich wystąpienia.
- 3) podnoszeniu świadomości obywateli oraz osób odpowiedzialnych za realizację zadań w obszarze obrony cywilnej poprzez uwzględnianie w programach szkolenia: tematyki:
 - potencjalne zagrożenia czasu wojny i pokoju oraz sposoby przeciwdziałania zagrożeniom,
 - rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych oraz komunikatów ostrzegawczych, a także zasad postępowania po ich usłyszeniu,
 - międzynarodowe prawo humanitarne konfliktów zbrojnych;
- 4) edukowaniu społeczeństwa z zakresu powszechnej samoobrony za pomocą środków masowego przekazu, instruktorów OC, stron internetowych, ulotek, publikacji, itp.;
- 5) utrzymywaniu współpracy z instruktorami OC polegającej na włączaniu instruktorów do organizowanych szkoleń podstawowych, doskonalących i ćwiczeń w celu podnoszenia ich kwalifikacji;
- 6) organizowaniu szkolenia dla pracowników urzędów gminnych z zakresu międzynarodowego prawa humanitarnego w celu zapewnienia przeszkolenia w tym zakresie, co najmniej jednego pracownika w każdym urzędzie,
- 7) opracowywaniu i doskonaleniu treści programów i materiałów upowszechniających tematykę powszechnej samoobrony i obrony cywilnej;
- 8) sprawowaniu bieżącego nadzoru nad realizacją ćwiczeń i szkoleń w zakresie obrony cywilnej;
- 9) przeprowadzeniu konkursu plastycznego pod patronatem Szefa Obrony Cywilnej Kraju Komendanta Głównego PSP.

4. W zakresie zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej:

- 1) stosowaniu Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie normatywów do opracowywania tabel należności sprzętu dla formacji;
- 2) dokonaniu uzgodnienia z WBiZK PUW w Białymstoku stanów ewidencyjnych sprzętu OC użyczonego przez Wojewodę Podlaskiego (wg stanu na 31.12.2016 r.);
- 3) prowadzeniu bieżących napraw i konserwacji sprzętu obrony cywilnej w tym w szczególności sprzętu łączności kierowania i alarmowania oraz wykrywania zagrożeń;

- 4) zapewnieniu gotowości posiadanych zasobów materiałowych i sprzętowych obrony cywilnej do wykorzystania w sytuacji zagrożenia;
- 5) dokonywaniu oceny stanu technicznego sprzętu obrony cywilnej, który utracił walory użytkowe i zgłaszanie go do likwidacji;
- 6) pozyskiwaniu, w miarę posiadanych środków finansowych, sprzętu, środków technicznych i umundurowania niezbędnych do realizacji zadań OC, uwzględniając analizę zagrożeń na danym terenie oraz Wytoczne Szefa OC Kraju z dnia 3.03.2014 r. w sprawie normatywów (...);
- 7) nadzorowaniu funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę (wodociągi: komunalne, wiejskie, przemysłowe i studnie awaryjne) w warunkach specjalnych (tj. skażeń, klęsk żywiołowych, awarii itp.);
- 8) dokonaniu analizy możliwości lokalizowania syren OC, w szczególności na obiektach użyteczności publicznej, w rejonach nie objętych systemem alarmowania.

5. W zakresie spraw organizacyjnych:

- 1) uzgodnieniu z wyższym szczeblem organów obrony cywilnej zarządzeń w sprawie tworzenia formacji obrony cywilnej;
- 2) ustaleniu szczegółowych zadań w zakresie obrony cywilnej do realizacji w 2017 roku dla podległych ogniów obrony cywilnej;
- 3) nadzorowaniu realizacji zadań obrony cywilnej oraz prowadzeniu kontroli ich realizacji w podległych ogniach obrony cywilnej ze szczególnym uwzględnieniem bieżących zadań ustalonych w planach działania - w tym zadań szkoleniowych oraz monitorowaniu wykonania zaleceń i wniosków pokontrolnych;
- 4) dostosowaniu regulaminów organizacyjnych urzędów oraz zakresów kompetencyjnych pracowników realizujących zadania obrony cywilnej do zapisów wynikających z ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin.

Plan działania w zakresie obrony cywilnej w 2017 r.

L p.	Treść przedsięwzięcia	Wykonawca	Termin wykonania
1	Przekazanie do uzgodnienia do wyższych szczebli OC planów działania i harmonogramów szkoleń i ćwiczeń w zakresie obrony cywilnej na 2017 rok.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 31 stycznia
2	Uzgodnienie z WBiZK PUW stanów ewidencyjnych sprzętu OC użyczonego przez Wojewodę Podlaskiego wg stanu na 31.12.2016 r.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	do 31 marca
3	Zapewnienie uczestnictwa w szkoleniu Komendanta Powiatowego Ośrodka Analizy Danych i Alarmowania	Starosta Suwalski	maj
4	Sporządzenie i przekazanie do wyższych szczebli obrony cywilnej oceny stanu przygotowań OC w 2016 r.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	wg obowiązujących terminów
5	Zapewnienie uczestnictwa w szkoleniu przedstawiciela powiatowego centrum zarządzania kryzysowego	Starosta Suwalski	czerwiec
6	Przesłanie prac plastycznych z etapu powiatowego do wojewódzkiej komisji konkursowej (WBiZK PUW) konkursu plastycznego pod patronatem Szefa Obrony Cywilnej Kraju.	Powiatowy Rzecznik Konsumentów	do 30 czerwca
7	Prowadzenie nasłuchu w radiowej sieci ostrzegania i alarmowania w godz. 9.00 – 11.00.	Stanowisko ds. obronnych i obrony cywilnej	26 stycznia, 23 lutego, 23 marca, 27 kwietnia, 25 maja, 22 czerwca, 27 lipca, 24 sierpnia, 21 września, 26 października, 23 listopada, 21 grudnia
8	Zapewnienie udziału formacji obrony cywilnej wykrywania i alarmowania w kwartalnych treningach systemu wykrywania i alarmowania prowadzonych w 2017 r. (w godz. 8,30-11.30).	Starosta Suwalski	23 marca, 22 czerwca, 21 września,

			21 grudnia
12	Zapewnienie uczestnictwa w szkoleniu - odprawie rocznej "Realizacja zadań obronnych, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego".	Starosta Suwalski	grudzień

Starosta

Szczepan Oldakowski